

jo særlig vanskeligt i et Lovforslag, hvor der ikke er en anden Etat, med hvis Lønninger disse helt og holdent kunne sammenstilles — kunde det dog være, at man alligevel var gaaet en Grad for høit op og altsaa havde gjort disse Lønninger for høie. Men selv affet fra, at man rammer den rette Sammenligning, er det derfor ikke ubetinget fornødent, at man skulde give de Lønninger, der forlanges. Deres Størrelse maa jo nemlig bero paa, om de Lønninger, der gives i de andre Etablissementer, ogsaa kunne siges at være passende. Jeg har vel denne Opfattelse i alt Fald under de nuværende Samfundsforshold — jeg skal senere nærmere komme til at omtale det — at Lønningerne hos os i det Hele taget ere for høie, og jeg mener, at det Samme er Tilfældet med Lønningerne i det her foreliggende Lovforslag. Jeg mener, at naar man skal have en rigtig Basis og et godt Udgangspunkt for, hvilke Lønninger man skal give paa de forskjellige Omraader, maa man ligeoverfor Embedsmænd som ligeoverfor Andre spørge om, hvad det er for et Arbejde de udføre, og om, hvad Arbejdet passende kan koste af sig. — Det er nu desværre blevet saaledes hos os, at Staten, saaledes som man benævner dette noget vage Begreb, som Staten kan faae fat paa, men som synes at være repræsenteret af den høie Regjering, altid kommer og fordrer store Lønninger, naar der er Tale om Embedsmænd, og grunder sig paa Forlangende paa forskjellige Ting. Vi høre jo stadig her, at naar disse Menneſker have offret saa meget paa deres Uddannelse, skulde de selvfølgelig ogsaa have noget Ordentligt at leve af, naar de have bragt dette Offer og bestaaet de Prøver, der forlanges, og altsaa have faaet en saadan Uddannelse, som andre Menneſker ellers i det Hele taget ikke have, skulde de ogsaa have ordentlige Lønninger. Det er den egentlige Grund til, at vi stadig faae forelagt Forslag om høiere og høiere Lønninger. Jeg skal herved blot sige, at for mig er ikke den Maade, hvorpaa Embedsmænd uddannes, noget sikkert Bevis paa, at de ogsaa ere stikede til de Embeder, som de komme til at indtage. Jeg vil hellere have, at man herved skal gaa en mere praktisk Vej. Nu søger man stadig at fremhjælpe Embedsmændenes Uddannelse; naar man er enig om, at der er Udsigt til, at man, ved at gjøre det og det Offer, kan bringe en Mand frem, tager man fra Statens, fra Befolkningens Pengekasse, de ikke ubetydelige Summer, der ere fornødne til deres videnskabelige Studier, og paa den Maade lader man dem naae den Udvikling, som de ønske. Men saaledes bliver det ikke alene dem, der bringe Offer, men Samfundet.

Naar de saa bagefter komme til Samfundet og faae en ret god Løn, saa længe de kunne arbejde, og en tilsvarende Efterløn, naar de ikke længere kunne arbejde, er det Noget, jeg ikke kan samtemme med. Naar vi faae en Overfyldning af Embedsklassen, naar vi faae for mange Embedsmænd, bliver det, kan jeg sige, uoverkommeligt for Landet; og for mange Embedsmænd er efter min Mening en af de værste Kræftstader, der kan tære paa Samfundet. Det er ikke ordnet saaledes, som den ærede Minister saade, at man har en bestemt Uddannelse, der svarer til Kammerne, og hvortil altsaa ogsaa Lønningerne skulle svare, men det er saaledes, at man har visse Kammer, ind i hvilke de skulle puttes, og saa skulle de have en vis Løn, hvad enten deres Arbejde svarer dertil eller ei. Naar imidlertid Staten skal gjøre Noget for Uddannelsen, forekommer det mig, at der er en anden Side af Samfundsudviklingen, paa hvilken det var mere naturligt at offere betydelige Summer og det er da først og fremmest Almueskolevæsenet. Man vil der ved tage Sigte paa at løfte hele den store Befolkning til høiere Udvikling. Dernæst er der Folkehøiskolerne, Handels- og Industri-skoler o. s. v., fort saat, man maa tage Sigte paa at uddanne Folket til at blive evnerigt og dygtigt til Nytte for Samfundet. Med andre Ord, man skal hjælpe til at forøge Omsætningen og Produktionen i alle Lag af Befolkningen, det tror jeg er meget mere formaalsfjælnligt. Der falder en Udtalelse af den ærede Ordfører, som jeg skal nævne i Forbindelse med Lønningspørgsmaalet. Han antydede nemlig, at det var naturligt, at man gennem Finantsloven understøttede saadanne Embedsmænd, som f. Ex. de i dette Forslag nævnte, til at arbejde videre paa særlig historisk-videnskabelige Samlinger. Det anser jeg for at være en sund og naturlig Tanke, og i samme Grad som denne Tanke vinder Tilslutning og bliver praktiseret af Lovgivningsmyndigheden, saa at de Embedsmænd, der paa dette Omraade paa en eller anden Maade have gjort sig særlig fortjente, sig en Understøttelse paa Finantsloven, i samme Grad var det fuldt forsvaret netop ikke at gøre Lønningerne saa store, som her er foreslaaet. Der er forøvrigt ikke saa stor Forskjel her mellem Mindretallets og Flertallets Forslag, den er i hvert Fald ikke nær saa stor, at den svarer til de Tanker, jeg her udtaler, fordi jeg for mit Vedkommende, og det gjælder ogsaa mine Medforslagsstillere, under Forhandlingerne have ladet os høie stærkere og stærkere under de Forbringelser, der ere stillede af Ministeren, og som